

Gevarenzone

De reglementair maximaal te betalen premie is dit jaar én naar verwachting ook komende jaren onvoldoende om de huidige pensioenregeling adequaat te kunnen financieren.

Dit is dan ook de reden dat er op korte termijn een overleg zal plaatsvinden tussen vakbonden en de werkgevers. Op basis van de huidige situatie is onze pensioenregeling namelijk financieel gezien niet langer houdbaar. Hier hebben wij u ook in de vorige uitgaven van PensioenNieuws over bericht.

Daarnaast is de financiële positie van ons pensioenfonds door nieuwe klappen op de financiële markten verder verslechterd. Hierdoor zit het fonds eind augustus diep in de gevarenzone. De Nederlandsche Bank (DNB) verplicht pensioenfonds 'maatregelen' te nemen als financieel herstel te lang uitblijft. Dat betekent dat er nu serieus rekening wordt gehouden met de mogelijkheid dat onze pensioenen moeten worden gekort, indien de financiële positie niet verbetert voor 31 december 2011. Dit is namelijk het meetmoment dat DNB hanteert hoe het fonds er financieel voor staat. Ook dit zal onderwerp van gesprek zijn tussen vakbonden en werkgevers.

Indien vakbonden en werkgever niet tot een oplossing komen, dan zal het bestuur haar eigen verantwoordelijkheid in dezen moeten nemen. Dit kan een verlaging van de opbouw in 2011 en 2012 betekenen voor de actieve deelnemers als ook het korten van de rechten van de opgebouwde pensioenen van alle deelnemers.

lees verder op pagina 2 >>

Onrust op de financiële markten

Al meer dan drie jaar is het zeer onrustig op de financiële markten. Na de kredietcrisis en de daaropvolgende economische recessie, hebben we nu te maken met de schuldencrisis. Deze crisis is veroorzaakt doordat een aantal eurolanden de overheidsfinanciën niet op orde weet te krijgen. In een paar maanden tijd heeft de schuldencrisis al grote invloed gehad op de toch al slechte positie van veel pensioenfonds. Ook voor Pensioenfonds Forbo hangen er daardoor donkere wolken in de lucht.

Met name Griekenland, maar ook Portugal, Spanje, Italië en Ierland kampen met grote staatsschulden. Omdat we met elkaar de Europese en Monetaire Unie vormen, raakt deze problematiek de gehele eurozone. Ook in de Verenigde Staten is men tot het inzicht gekomen dat de staatsschulden niet verder mogen oplopen.

Rentestand en aandelenkoersen omlaag

Als gevolg van de uit de hand gelopen staatsschulden zijn zowel de beurskoersen als de rentestand gedaald. Beide bewegingen hebben een negatief gevolg voor de dekkingsgraden van pensioenfonds. De dekkingsgraden van pensioenfonds hebben de afgelopen maanden dan ook een flinke klap gekregen. Voor een gemiddeld Nederlands pensioenfonds is alleen al in deze korte periode de dekkingsgraad met zo'n 5 tot 10 procentpunt gedaald.

vervolg op pagina 2 >>

Veranderingen in uw werksituatie? Check uw pensioen!

Wat verandert er aan uw pensioensituatie als u meer gaat verdienen?

Of parttime gaat werken? Met verlof gaat? Of uit dienst gaat? Veel veranderingen in de werksituatie hebben invloed op uw pensioen. Hoe zit dat precies? Daniëlle Uitvlugt van Pensioenfonds Forbo geeft tekst en uitleg.

lees verder op pagina 3 >>

Vervolg van pagina 1 >>

De gevolgen voor Pensioenfonds Forbo

Waar de dekkingsgraad van Pensioenfonds Forbo eind juni nog 105% bedroeg, is deze eind augustus gedaald tot 95%. Daarmee loopt de dekkingsgraad bijna 10% achter op het herstelplan. Daarnaast begeeft het fonds zich ook onder het zogenaamde 'kritieke pad'. Eind 2013 dient het pensioenfonds een minimale dekkingsgraad van 104% te hebben. De weg daarnaartoe wordt het kritieke pad genoemd.

Wat nu?

Op 31 december van ieder jaar wordt de definitieve balans opgemaakt. Als Pensioenfonds Forbo eind 2011 een dekkingsgraad heeft die onder het kritieke pad ligt, dan moeten er aanvullende maatregelen worden genomen. In de regel betekent dit dat er of geld in het pensioenfonds moet worden gestort of dat de opgebouwde en ingegane pensioenen worden gekort. 'Korten' betekent dat alle pensioenen met een bepaald percentage worden verlaagd.

Indien een besluit wordt genomen tot het korten van rechten, dan wordt dat pas een jaar na aankondiging uitgevoerd. Als in de tussenliggende periode de financiële positie dermate verbeterd, dat korten niet langer nodig is, dan vervalt de maatregel.

Wat is de dekkingsgraad ook alweer?

De dekkingsgraad is een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds. Het geeft de verhouding weer tussen de bezittingen (de waarde van alle beleggingen) en de verplichtingen (de waarde van alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen). Een dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds precies genoeg 'in kas' heeft, om nu en straks alle pensioenen te kunnen uitkeren. Om onze ambitie waar te maken (het indexeren van ingegane pensioenen) is echter een hogere dekkingsgraad vereist.

Wat is het herstelplan ook alweer?

Net als de meeste andere pensioen-

Vervolg van pagina 1 >>

Er zal hoe dan ook een oplossing moeten komen om enerzijds de pensioenregeling nu (en in de toekomst) betaalbaar te houden, en anderzijds om de financiële positie van het fonds op orde te brengen.

Wellicht dat u naar aanleiding hiervan nog vragen heeft. Antwoorden op mogelijke vragen die u heeft kunt u vinden op www.pensioenfondsforbo.nl onder "Nieuws".

Harold Sieben

fondsen in ons land heeft Pensioenfonds Forbo juni 2009 een herstelplan moeten indienen bij De Nederlandsche Bank (DNB). In een herstelplan wordt weergegeven hoe een pensioenfonds verwacht, op basis van verwachte marktontwikkelingen en mogelijke eigen acties, de financiële positie zodanig te verbeteren, dat het naar de maatstaven van DNB als 'gezond' wordt gezien.

Dekkingsgraad

Dec 2010	Jan 2011	Feb 2011	Mrt 2011	Apr 2011	Mei 2011	Jun 2011	Jul 2011	Aug 2011
100%	103,1%	103,7%	104,9%	104,7%	102,7%	105%	101%	95%

Vragen aan Ton Keetlaer, **voorzitter beleggingscommissie**

Wat doet het bestuur eraan om de dekkingsgraad weer op orde te krijgen?

"Het bestuur van Pensioenfonds Forbo wordt doorlopend geïnformeerd over de ontwikkeling van de beleggingsportefeuille en de dekkingsgraad. Maar pensioenfondsen hebben een lange termijn horizon. Dat

betekent dat maatregelen niet van de ene op de andere dag worden genomen. Dat zou zeer onverstandig zijn. We moeten juist zekerheden inbouwen. We beleggen dan ook maar 26% van het totale pensioenvermogen in aandelen. De rest in obligaties."

Obligaties zijn toch ook risicovol?

"We voeren als beleid dat we voor het

allergrootste deel beleggen in obligaties van landen met een zogeheten AAA rating. Dat is de meest kredietwaardige categorie die er bestaat."

Is het niet beter helemaal te stoppen met beleggen?

"Nee. Als we ons gehele vermogen op de bank zouden zetten, zouden we de toegezegde pensioenen nooit meer

Veranderingen in uw werksituatie?

Check uw pensioen!

Meer verdienen

Daniëlle Uitvlugt: "Meer verdienen betekent ook meer pensioen opbouwen. Het pensioen dat iedereen bij Forbo opbouwt, is namelijk afhankelijk van de hoogte van het salaris. In

het kort zit het zo. U bouwt elk jaar een stukje van uw totale ouderdomspensioen op. Om precies te zijn 2% van uw zogeheten pensioengrondslag. De pensioengrondslag is uw jaarloon verminderd met de franchise. De franchise is het gedeelte waarover u geen pensioen opbouwt omdat u later ook AOW ontvangt. In 2011 bedraagt de franchise € 12.898."

Minder werken

"Hierover kan ik kort zijn. Hoe meer u werkt, hoe meer u verdient, hoe meer pensioen u opbouwt. Minder gaan werken kan dus best grote gevolgen hebben voor uw pensioensituatie. Zeker als u dat gedurende lange periode gaat doen. Het partnerpensioen, de uitkering voor uw eventuele partner indien u komt te overlijden, wordt dus ook beïnvloed als u minder gaat werken."

Met verlof

"Als u (bijvoorbeeld via de levensloopregeling) een periode met onbetaald verlof gaat, blijft u wel deelnemer aan de geldende pensioenregeling bij Forbo. Dat wil zeggen dat u nog steeds verzekerd bent voor nabestaandenpensioen in geval u tijdens uw verlof zou komen te overlijden. En voor doorbetaling van de pensioenpremie in geval u arbeidsongeschikt zou raken. Maar net als uw salaris, stopt ook de opbouw van uw ouderdomspensioen gedurende de gehele periode van onbetaald verlof.

Zwangerschapsverlof vormt hierop een uitzondering. Tijdens zwangerschapsverlof wordt de betaling van uw salaris en de opbouw van uw pensioen volledig voortgezet."

Uit dienst

"Zodra u uit dienst gaat, stopt uw salaris en dus ook de pensioenopbouw bij Forbo. Het pensioen dat u tot het moment van uitdiensttreding heeft opgebouwd, blijft uiteraard ongewijzigd van u. Als u geen actie onderneemt, blijft het door u opgebouwde pensioen bij Pensioenfonds Forbo staan. Dat betekent dat u vanaf de pensioengerechtigde leeftijd het door u opgebouwde ouderdomspensioen iedere maand via Pensioenfonds Forbo zult ontvangen."

Waardeoverdracht: uw pensioen overdragen naar een ander pensioenfonds

"Als u in dienst treedt bij een nieuwe werkgever en daar pensioenaanspraken opbouwt in een andere pensioenregeling, is het in principe mogelijk uw pensioen bij Pensioenfonds Forbo over te dragen naar uw nieuwe pensioenuitvoerder (pensioenfonds of pensioenverzekeraar). Dit heet waardeoverdracht van uw pensioen. U moet uw aanvraag voor waardeoverdracht binnen zes maanden na indiensttreding indienen bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. Omdat de huidige financiële positie van Pensioenfonds Forbo onvoldoende is, mogen we op dit moment niet meewerken aan waardeoverdracht. Uw verzoek tot waardeoverdracht vervalt echter niet, maar wordt in behandeling genomen zodra de financiële positie van het fonds voldoende is hersteld."

kunnen verhogen (indexatie). Rente op het vermogen plus de inleg van premies is eenvoudigweg niet voldoende. We hebben gemiddeld een rendement nodig van zo'n 5 á 6 procent per jaar."

Gaat het dan wel goed als het fonds belegt?

"De beleggingsrendementen hebben de laatste tijd uiteraard geleden onder het beursklimaat. Over heel 2010 hebben we een portefeuillerendement

behaald van 5,3%. Tot en met juli 2011 hebben we 4,2% rendement gerealiseerd. Eind augustus is dit gedaald naar 2,8%."

Waarom gaat het dan zo slecht met de dekkingsgraad

"Het probleem in pensioenland is hoofdzakelijk de lage rentestand. Elke daling in de rentestand zorgt namelijk voor een grote stijging van de waarde van alle uit te keren pensioenen. Daarnaast heeft

het feit dat we steeds langer leven – en dus steeds langer pensioen ontvangen – grote negatieve invloed gehad op de dekkingsgraad. Als je puur kijkt naar het totale pensioenvermogen, dan staan we er beter voor dan voor de kredietcrisis. Eind 2007 hadden we een pensioenvermogen van € 195 miljoen. Nu is dat € 212 miljoen. De dekkingsgraad is in die periode echter gedaald van 143% naar 95%."

Pensioenakkoord

Na langdurige onderhandelen tussen werkgeversbonden en sociale partners, is het veelbesproken pensioenakkoord een feit. Het akkoord moet de komende tijd nog verder uitgewerkt worden en zal in de nabije toekomst richtinggevend zijn voor overheidsbeleid en nieuw te vormen pensioenregelingen. Wat zijn de hoofdpunten van het akkoord?

- In 2020 gaat de ingangleeftijd van de AOW omhoog naar 66 jaar. Dat betekent dat iedereen die na 1955 geboren is een jaar later AOW ontvangt. In 2025 wordt de leeftijd naar verwachting verder verhoogd tot 67 jaar.
- Beoogd wordt dat de pensioenleeftijd in pensioenregelingen zoals die van Pensioenfonds Forbo binnen enkele jaren ook wordt verhoogd. Dit loopt vooruit op de verhoging van de AOW-leeftijd.
- Wie wil, mag nog steeds eerder met pensioen. Natuurlijk heeft eerder of later met pensioen gaan wel gevolgen voor de hoogte van de pensioenen via de werkgever. U kunt er straks ook voor kiezen de AOW al eerder in te laten gaan; voor ieder jaar eerder wordt de AOW-uitkering 6,5% lager. Als u langer doorwerkt gaat de AOW per jaar 6,5% omhoog.
- Ter compensatie gaat de AOW tot 2025 gegarandeerd ieder jaar met 0,6% extra omhoog.
- De risico's van de pensioenregeling (tegenvallende, maar ook meevallende beleggingsopbrengsten) komen bij de werknemers en gepensioneerden te liggen.

Pensioenplanner uitgebreid

Via de website heeft iedere medewerker die geboren is na 1950 toegang tot de geheel vernieuwde pensioenplanner. Naast het effect op uw pensioen van alle pensioenkeuzes, biedt de planner nu onder meer een goede indicatie van het pensioen dat u straks netto overhoudt. Ook is het mogelijk eventuele andere pensioenen mee te nemen in uw berekeningen. Neem dus snel een kijkje in uw toekomst! Bent u uw inlogcodes kwijt? Neemt u dan contact op met Daniëlle Uitvlugt via telefoonnummer 075-647 72 17 of danielle.uitvlugt@forbo.com.

Jaarverslag deelnemersraad

De deelnemersraad van Pensioenfonds Forbo is een toezichtsorgaan dat bestaat uit werknemers en ge(pre)pensioneerden van Forbo. De raad beoordeelt bestuursbeslissingen en geeft – gevraagd en ongevraagd – advies. Het door de Deelnemersraad uitgebrachte jaarverslag kunt u vinden op www.pensioenfondsforbo.nl.

Colofon

PensioenNieuws is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Forbo.

Stichting Pensioenfonds Forbo

Postbus 13

1560 AA Krommenie

T (075) 647 72 17

F (075) 647 77 01

www.pensioenfondsforbo.nl

pensioenfonds@forbo.com

Redactie & vormgeving

Bridgevest

Deze nieuwsbrief is informatief bedoeld en met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Er kunnen echter geen rechten aan worden ontleend.